

## ΓΕΝΙΚΗ

## ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1826.

## ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Εγχώριοι εἰδήσεις.

Ἐξ Αἰγίνης.

Αἱ κλεινὰ Ἀθῆναι πολιορκοῦνται ἤδη πέντε μῆνας, καὶ τέσσαρας ἡ ἀκρόπολις ἀπὸ τῆς κυριεύσεως τῆς πόλεως παρὰ τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἀκρόπολις ἦτον καλῶς προμηθευμένη καθ' ὅλα καὶ διὰ πολὺν καιρὸν· ἀλλ' ὁ ἀδιάκοπος ἡμέραν καὶ νύκτα πόλεμος πέντε ὅλους μῆνας κατηνάλωσε πολλὴν βαροῦτην, καὶ μάλιστα εἰς τὰς ὑπονόμους. Οἱ πολιορκούμενοι, φοβούμενοι μὴ παρεκταθῇ ἡ πολιορκία (καὶ ὁ φόδος οὗτος ἦτον πρὸ τῆς κατὰ τὴν Ῥάχοσαν λαμπροτάτης νίκης), καὶ γενῇ αἰσθαντικῇ ἢ ἀνάγκῃ τοῦ ἀναγκαιωτάτου τούτου μέσου τοῦ πολέμου, ἔγραψαν, ὡς καλοὶ προμηθεῖς, πρὸς τὴν Διοίκησιν περὶ τούτου, καὶ ἡ Διοίκησις, ἡ ὁποία δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ φροντίζη περὶ ὅσων ἀναγκαιοῦσιν εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς ἀκροπόλεως, καθύστα τοῦτο δὲν ἀνέβαλεν οὐδὲ στιγμήν. Ἀλλὰ πῶς ἤθελε πληρώσει τὸ ζήτημα; ἡ ἀκρόπολις πολιορκεῖται, καὶ πολιορκεῖται στενῶς· ὁ ἐχθρὸς περικύβηται, καὶ προσέχει· τάφροι καὶ χάρακες περικυκλοῦσι τὸ φρούριον· πῶς λοιπὸν ἡμῶν νὰ εἰσαχθῇ βαροῦτη; Ἀλλ' ὅτι φαίνεται δύσκολον, γίνεται εὐκολον, ὅταν ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ εὐτολμία βοήθεται ἄνωθεν. Ἐπισκάλεσε λοιπὸν ἡ Διοίκησις τὸν συνταγματάρχην Κύριον Φαβυιέρον, καὶ ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν τὴν κατορθωσὶν τοῦ πράγματος, καὶ οὗτος, εὐπειθὴς πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, ἀναδέχεται προθύμως τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου. Τὸ ἔργον ἦτον ἀναντιρρήτως τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον. Ὁ ἐχθρὸς ἔπρεπεν ἀναμφιδόλως νὰ ἦναι προσεκτικώτερος μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ εἰσέλευσιν τοῦ στρατηγοῦ Κριεζιώτη εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Προβάλλει ὁ συνταγματάρχης τὸ δεινὸν ἐπιχειρήμα εἰς τοὺς αξιωματικούς, καὶ στρατιώτας· παρίστανει εἰς αὐτοὺς τὰς δυσκολίας τῆς κατορθώσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς δοξάν, καὶ οἱ αξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, ἀντὶ νὰ δειλιάσωσι, δεικνύουσι τόσην προθυμίαν, ὥστε οἱ ἐναπομείναντες νομίζουσιν ἑαυτοὺς ὠστύχεις, διότι δὲν συμμετέσχον καὶ αὐτοὶ τοῦ ἐπι-

χειρήματος ὑπὲρ τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν, καὶ τῆς πατρίδος ὅλης. Ἴδου γενναῖον φρόνημα!

Ἀρ' οὐ κατεσκευάσθησαν τόσοι σάκκοι, ὅσοι στρατιῶται ἐμελλον νὰ ἐκτελέσωσι τὸ σκοπούμενον, (καὶ δὲν ἦσαν ὀλίγοι), καὶ ἐπληρώθησαν οἱ σάκκοι θαλάσσης· καὶ ἂρ' οὐ τὰ πάντα παρεσκευάσθησαν, ἐμῆκεν ὁ συνταγματάρχης ματὰ τοῦ τακτικοῦ τούτου στρατεύματος εἰς τὸ πολεμικὸν πλοῖον τοῦ Κ. Ἰωάννου Ν. Χατζῆ Ἀλεξανδρῆ Ψαριανοῦ, καὶ ἀπῆραν ἐκ Μεθάνης τὴν ἑσπέραν τῆς 28 τοῦ παρελθόντος μηνός, καὶ τὴν 1 τοῦ ἐνεστῶτος περὶ τὴν ὀγδόην ὤραν τῆς νυκτὸς ἀπέβησαν εἰς Τρεῖς Πύργους, καὶ ἀμέσως ἐκίνησαν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν, προπαρασκευασμένοι ἐν τάξει καὶ εἰς ἀντίστασιν, ἂν ὁ ἐχθρὸς ἤθελε τοὺς ἐννοῇ. Ὅτι λοιπὸν ἐζήτουν οἱ πολιορκούμενοι, ὅτι διέταξεν ἡ Διοίκησις, κατέρησεν ἡ ἀξιοσύνη καὶ ἡ εὐτολμία τοῦ συνταγματάρχου Κυρίου Φαβυιέρου. Ὁ συνταγματάρχης ἐμῆκεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εἰσήγαγεν οὕτως μεγάλην ποσότητα θαλάσσης. Κατόπιν θέλομεν ἐκθέσει καὶ τὸν τρόπον τῆς κατορθώσεως τοῦ ἐνδόξου τούτου ἐπιχειρήματος.

Δὲς ἤδη ἀπατάται ὁ νομιζόμενος ἄξιος καὶ προσεκτικὸς στρατηγὸς Κιουταχῆς, καὶ δὲς ὑπερβάλλονται οἱ τάφροι καὶ οἱ χάρακες τοῦ Τουρκικοῦ στρατοπέδου παρὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ διττὴ δοκιμὴ τοῦ Ἑωστανησίου σώματος ἔπρεπε νὰ κάμῃ προσεκτικὸν τὸν Κιουταχῆν εἰς τὴν δοκιμὴν τοῦ στρατηγοῦ Κριεζιώτη, καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς προσεκτικώτερον εἰς ἄλλην. Τοῦτο ἐφοδούμεθα ὅλοι, ὅταν ἀπεφάσισεν ὁ γενναῖος συνταγματάρχης Κ. Φαβυιέρος νὰ πληρώσῃ τὴν διαταγὴν τῆς Διοικήσεως· ἀλλ' ὁ Κιουταχῆς ἔμενε πάντοτε Κιουταχῆς, δηλ. Τῦρκος, καὶ οὐδὲν πλέον. Ἀγνοοῦμεν εἰσέτι τὰς περιστάσεις πῆς κατορθώσεως τοῦ ἐπιχειρήματος· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν συνέβη, πάλιν ἀποδεικνύει ἱκανὴν Τουρκικὴν ἀναξιοσύνην, καὶ μεγάλην Ἑλληνικὴν ἀξιοσύνην. Τὸ σκοπούμενον κατορθώθη, καὶ κατορθώθη ἐνδόξως ἀπὸ τε τοῦ τακτικοῦ στρατεύματος, καὶ τοῦ κατὰ πάντα λόγον ἀξίου αὐτοῦ ἀρχηγοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Κατὰ τὴν 24 τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἔφθασε τελευταῖον εἰς Ναύπλιον ἐκ Νεοβοράκου (New-York) ἡμερικῆς μετὰ 53 ἡμερῶν πλοῦν ἡ προσδοκωμένη πρὸ πολλοῦ φρεγάτα, καὶ ἐπ' αὐτῆς ὁ ἐπίληδες κείσε ἀποσταλεῖς Κύριος Ἀ. Κοντόσταυλος. Μετὰ πολλῆς τῆς δυσανεστῆσεως μαυθάνομεν παρὰ τοῦ εἰρημένου ὅτι, τὰ αἷτια τῆς ἀργοπορίας τῆς φρεγάτας αὐτῆς εἶναι λυπηρὰ, καὶ ὅτι χωρὶς τῆς βοηθείας ἀμερῶν καὶ φιλανθρώπων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα μετὰ χαρᾶς ἠθέλαμεν γνωστοποιήσῃ, ἂν ποικίλτικαὶ αἰτίαι δὲν μᾶς ἐμπόδιζον, οἱ κόποι τοῦ ἀπεσταλμένου ἤθελαν εἶναι μάταιοι, καὶ ἡ φρεγάτα αὐτὴ δὲν ἤθελεν ἀξιωθῆ νὰ θάσῃ εἰς τὴν ἀτυχῇ Ἑλλάδα, ἂν καὶ κατεδαπανῆται ὑπερβολικὴ χρημάτων ποσότης. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐλπίζομεν νὰ ὀμολήσωμεν ἄλλοτε διεξοδικώτερον.

Ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ φρεγάτα φέρει τὸ ὄνομα Ἑλλάς, καὶ ἔχει 64 κανόνια. Εἶναι ἐφωδιασμένη κάλλιστα δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων εἰς τρεῖς χρόνους. Φέρει προὔτε κανόνια, σφαῖρας, καὶ βαρούνην εἰς ἰκανὴν ποσότητα διὰ τὰ προσδοκώμενα ἀτμοκίνητα.

Ἡ Διοίκησις μαθεύσα τὴν ἔλευσιν τῆς φρεγάτας εἰς Ναύπλιον, ἐπροσκάλεσε τοὺς τρεῖς ναυάρχους, τοὺς Κυρίους Ἀ. Μιαούλην, Γ. Ἀνδρουτζον, καὶ Ν. Ἀποστόλην, καὶ ἐδιώρισεν αὐτοὺς, νὰ ἀπέλθωσιν εἰς Ναύπλιον, καὶ νὰ παραλάβωσι τὴν φρεγάταν, ἣτις καὶ ἔφθασε προχθὲς περὶ τὸ δειλινὸν κατὰ διαταγὴν τῆς Διοικήσεως εἰς Αἴγινα, καὶ ἄρξεν εἰς τὸ περιβόλιον.

— Λυπούμεθα παραπολὺ ὅτι ἕως τῆς σήμερον δὲν ἐλάβομεν λεπτομερεστέραν ἀναφορὰν περὶ τῆς κατὰ τὴν Ῥάχοδον λαμπρᾶς μάχης. Μαυθάνομεν ἄλλοθεν ὅτι ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης ἔγραψε πρὸς τὴν Διοίκησιν, πέμπων καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἄλλα σημεῖα τῆς μεγάλης νίκης· ἀλλ' οἱ φέροντες τὴν ἀναφορὰν πλανῶνται ἴσως τῇδε κάκεισε. Εἰς τὴν πρώτην ἀναφορὰν, ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς ἐπαινεῖ κατὰ πολλὰ τοῦ στρατηγὸν Δῆμον Τζέλιον, ὅστις ἔδειξε κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἀπαραδειγμάτιστον γενναϊότητα· διότι, ἐν ᾧ ἐπίασε ζῶντα τὸν σημαντικώτατον, ἐφόρυσεν καὶ περίπου δεκαπέντε μόνος αὐτὸς, ἂν ὅχι καὶ περισσοτέρους κατὰ τὸν γενόμενον ἐκείνην τὴν ἡμέραν φόνον. Ὁ εἰρημένος στρατηγὸς ἔδειξεν εἰς πᾶσαν περίστασιν μεγάλην ἀνδρίαν καὶ γενναϊότητα, καὶ εἶναι τῶντι ἐκ τῶν σπανιωτέρων ὀπλαρχηγῶν τῆς Ἑλλάδος.

— Εἰς τὸ μοναστήριον Ντομπὸν λεγόμενον ἐδιωρίσθη παρὰ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ Καραϊσκάκη ὁ Κ. Νικόλαος Μπορμπιλιώτης μετὰ ἑκατὸν στρατιωτῶν, πρὸς φύλαξιν τῆς Δέσεως ἐκείνης. Κατὰ τὴν 17 τοῦ Νοεμβρίου ὑπῆγαν εἰς τὸ εἰρημένον μοναστήριον περισσότεροι τῶν 2000 Τούρκοι πεζοὶ καὶ ἵππεις ἐκ Θηβῶν καὶ Ἀθηνῶν, καὶ πολιορκήσαντες τοὺς ἡμετέρους ἐπολέμησαν ἀπὸ τῆς τετάρτης ὥρας τῆς ἡμέρας ἕως τῆς δεκάτης, καθ' ὃν πόλεμον ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν

πολλοὶ τῶν ἐχθρῶν. Οἱ ἐχθροὶ ἀπεχώρησαν ἔπειτα περὶ τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ μελόχιον τοῦ μοναστηρίου, ἔμειναν ἐκεῖ τὴν νύκτα ὅλην, καὶ τὸ πρῶν ἀνεχώρησαν ἐκείθεν εἰς Λεβαδίαν. Τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν ὑπῆγαν πάλιν κατὰ τῶν ἡμετέρων 80 Γκέγκιδες καὶ Τούρκοι ἵππεις· ἀλλ' οἱ ἡμέτεροι ὑποπευόμενοι στρατήγημα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, δὲν ἐκδῆκαν κατ' αὐτῶν εὐθύς· ἀλλ' ἀφ' οὗ τοὺς ἀφῆκαν νὰ πλησιάσωσι, τότε τοὺς ἐκτύπησαν σφοδρῶς, καὶ ἐξορμήσαντες ἔπειτα ἐφόρυσαν δέκα ἐξ αὐτῶν, ἐκυρίευσαν 20 ἵππους, καὶ ἐδίωξαν τοὺς λοιποὺς ἕως εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταξιαρχῶν.

— Ἐν ᾧ ὁ Βυζαντινὸς στόλος εἰσέπλευσε διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου ἀπαρακτὸς ἀπὸ τῆς ἐφετεινῆς ἐκστρατείας, καὶ μᾶλλον βλαβθεὶς ἢ βλάβας, ἐξέπλευσεν ὁ Αἰγύπτιος, καὶ κατὰ τὴν 20 τοῦ ἡδὴ λήξαντος μηνὸς ἔφθασεν εἰς τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνίας. Συνίσταται δὲ ὁ στόλος αὐτὸς ἐξ 71 πλοίων, ἥτοι 31 πολεμικῶν, καὶ 40 φορηγῶν, καὶ κατὰ μὲν τινὰς φέρει καὶ στρατεύματα εἰς ἐνδυνάμωσιν τοῦ Ἰμωραχίμη, κατ' ἄλλους δὲ φέρει μόνον τροφὰς καὶ πολεμεφόδια, καὶ τοῦτο ἐξαιρῶνται παρὰ πολλῶν.

Ὁ δὲ σουλτάνος, ἅμα ὅτε ἔφθασεν ὁ στόλος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔδειξε καὶ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς πλοίοις, γενιτζάρους καὶ ναύτας, τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρότερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους γενιτζάρους. Προβάλλων εἰς αὐτοὺς, νὰ δεχθῶσι τὴν μεταρρύθμισιν, καὶ ἐλέπων ὅτι δυσανεστῶνται εἰς τοῦτο, ἐπρόσταξε καὶ εἰς αὐτοὺς τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἐξορίαν. Ταῦτα μαυθάνομεν διὰ Σύρας ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἐπὶ τοῦ Ἰονίου πλοίου, Ὁ λόρδ Βάθουρστ, κυδερνωμένου ὑπὸ Θωμᾶ Ἀσταρίτα, ἔφθασεν ἐχθὲς (3 Νοεμβρίου Ἐ. Ν.) τὴν ἑσπέραν ἐκ Νεαπόλεως ὁ ἐνδοξότατος κόμης Γυιλφόρδος, ἄρχων τοῦ ἡμετέρου πανεπιστημίου. Ἀνυπομονῶς ἐπεριμένετο ἡ αὐτοῦ ἐνδοξότης καὶ παρ' ὅλων τῶν Ἰονίων, καὶ κατ' ἐξοχὴν παρὰ τόσων φιλομαθῶν νέων, οἱ ὅποιοι μετὰ πολλῆς τῆς ἐφέσεως ἐπρόσμενον τὴν ὥραν, νὰ ἴδωσι πάλιν τὸν πατέρα καὶ εὐεργέτην των. Ἡ παρουσία του παρεμύθησε τὰς ψυχὰς ὅλων, οἱ ὅποιοι, κατατεθλιμένοι καὶ ἀνήσυχτοι διὰ τὴν νόσον, εἰς τὴν ὁποίαν καθ' ὁδὸν περιέπεσεν, ἠύχοντο ἐκτενῶς πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς ἀναρρώσεως τοιοῦτου ὑποκειμένου.

(Ἐφημ. Κερκύρας, 4 Νοεμβρ.)

Ἐπειδὴ τὰ ὄπλα τῆς Κρήτης ἀρχήσαν ἡδὴ νὰ προδεδύωσιν, ἡ Διοίκησις ἐκρίνεν ἀναγκαῖον νὰ διορίσῃ τρία πολεμικὰ πλοῖα, διὰ νὰ κρατῶσι τὸν ἀποκλεισμόν τῶν παρὰ τῶν ἐχθρῶν κατακρατουμένων φρουρίων. Εἶναι δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα, ἡ γολέττα Ἀμφιτρίτη, διοικουμένη παρὰ τοῦ Κ. Ἰωάννου Κουδελάκη, καὶ ἄλλη γολέττα, ἡ Πασιφάη

διοικουμένη παρὰ τοῦ Κ. Ἀναγνώστη Χατζιδάκη, καὶ τρίτη ἐπὶ τῇ πόλει, Ἀμφιτρίτη καὶ αὐτὴ, διοικουμένη παρὰ τοῦ Κ. Γ. Δαμαλάκη.

Ἐν ᾧ μέγα καὶ ἐκλεκτὸν μέρος τοῦ ἐχθρικοῦ στρατεύματος ἐπολιορκεῖτο εἰς Ῥάχουσαν, καὶ ἔπνεε τὰ δόισθαι, ὁ Κιουταχῆς ἔγραφε πρὸς τοὺς κατοικοὺς τῶν Δερβενοχωρίων, προτρέπων αὐτοὺς δολίως εἰς ἄτιμον ὑπόκλησιν καὶ ψευδόμενος ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς· «Ὅθεν κάμμιὰ δεκαρία χιλιάδες, ὅπου μᾶς ἦλθαν τώρα ἀπὸ τῆς Ρούμελης, μετὸ νὰ μὴν μᾶς εἶναι ἀναγκαῖοι διὰ τὰ ταῦτα μὴν, τὸ ἐδιωρίσαμεν ὅπου νὰ ἔλθῃ κατεπάνω σας.» Ἀλλ' ἔκαμνε καλῆτερά ὁ Κιουταχῆς, ἂν ἔστελλεν αὐτὰς δέκα χιλιάδας εἰς ἐλευθέρωσιν τοῦ εἰς Ῥάχουσαν πολιορκουμένου τότε στρατεύματός του, καὶ ὅχι εἰς Δερβενοχώρια. Ἀλλ' ὅστις μάγειρεύει ψεύματα, ἡ κυλία του τὸ ἡξεύρει, λέγει ἡ παροιμία. Αἱ δέκα χιλιάδες εἶναι ἀνύπαρκτοι, καὶ τὸ εἰς Ῥάχουσαν στρατεύμα τοῦ Κιουταχῆ ἀπώλετο..

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Κιουταχῆ εἶναι περὶ ἑξῆς, καὶ οὕτως τὴν ἐκδίδομεν.

Βεῆρ Ῥεσῆτ Μεχμέτ πασᾶς, Ρούμελης, Ἰωαννίνων, Δελβενίου, Αὐλῶνος μουντεσαριφῆ, Δερμπεντάλ νασῆς, καὶ σέρ-ἀσκέρ.

(Τ. Σ.)

Πρὸς ἐσᾶς ραγιάδες τῶν χωρίων δερβενίων Μωρέως, σᾶς φανερώνω, καὶ μετὸ νὰ εἰσθε μιᾶς ἀρχῆς ραγιάδες τοῦ ντεβλετίου μου, πολλάκις ἐπιθύμησα νὰ σᾶς τραβίσω ἀπὸ τὴν ὀλεθρίαν ὁδὸν τῆς ἀποστασίας πρὸς τὸ μερχαμέτι μας, καὶ διὰ νὰ ἔχετε ταξιδία, καὶ διὰ τὰ κέφια μερικῶν, δὲν ἠθελήσατε. Ὅθεν κάμμιὰ δεκαρία χιλιάδες, ὅπου μᾶς ἦλθαν τώρα ἀπὸ τῆς Ρούμελης, μετὸ νὰ μὴν μᾶς εἶναι ἀναγκαῖοι διὰ ταῦτα τὰ μέρη, τὸ ἐδιωρίσαμεν ὅπου νὰ ἔλθῃ κατεπάνω σας, καὶ περιπλέον, διὰ νὰ ἔβγῃ ἀκόμη μίαν φοράν ἀπὸ τὸ χρέος μου, σᾶς λέγω ὅπου ἂν ἀγαπᾶτε τὸ σελαμέτι σας, ἀπὸ κάθε χωρίον νὰ στείλετε ἀπὸ δύο κοτζαμπασίδες ἐδῶ διὰ τὸ ράγι σας, καὶ διὰ τὸν μουνχαβαζάν σας, καὶ κάθε ἄλλο νιζάμι σας· καὶ ἂν μετὰ τὸ ράγι σας σᾶς προξενηθῇ κάμμιὰ ζημία, ἢ ἀπὸ τοὺς ἀποστάτας, ἢ ἀπὸ τὸ ἀσκέρι μας, εἶμαι εἰς χρέος νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ἐγώ. Ὅχι καὶ τώρα δὲν δελήσετε, τὸ κρίμα εἶναι ἐδικόν σας, καὶ ἐσεῖς ὤφεσθε.

1826 Νοεμβρίου 19, Ὁρὶ Ἀθήνας.

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀπάντησις.

Πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Ὁθωμανικοῦ στρατοπέδου τοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν.

Ἐλάδομεν τὸ ἀπὸ 19 τοῦ παρόντος ἔγγραφον τῆς ὑψηλότητός σου, καὶ ἴδομεν τὰ γραφόμενα. Ἄλλο παρόμοιον ἔγγραφόν σας ἐλάδομεν πρὸ καιροῦ· τότε σᾶς ἀπεκρίθημεν στοματικῶς, καὶ τώρα σᾶς ἀποκρινόμεθα

ἐγγράφως· καὶ πρῶτον σᾶς ἐρωτῶμεν με ποῖον δίκαιον μᾶς ὀνομάζεις ραγιάδες; ἡμεῖς τώρα ἔξ' χρόνους ζῶμεν ἐλεύθεροι, καὶ αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν μας τὴν ἀπωλαύσαμεν ὅχι ἐλεημοσύνην, ἀλλὰ μετὰ τὰ αἵματα καὶ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν πατέρων μας, καὶ τῶν ἀδελφῶν μας, τῶν γυναικοπαίδιων μας, καὶ τῶν ὁμογενῶν μας. Ἡμεῖς ἔχομεν κάμει, καθὼς περὶ καλὰ τὸ γνωρίζεις καὶ τὸ ἴδες, τὴν Ἑλληνικὴν ἀπόφασιν, καλῆτερα νὰ ἀποθάνωμεν ὅλοι μετὰ τὰ ἄρματα εἰς τὰς χεῖρας παρὰ νὰ ζῶμεν τυραννισμένοι καὶ βασανισμένοι ραγιάδες, ὥς ζῶα δηλαδὴ με μορφήν ἀνθρώπου· καὶ εἰς αὐτὴν μας τὴν ἀπόφασιν ἔχομεν βοηθοὺς ὅχι μόνον ὅλους τοὺς χριστιανούς τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν δίκαιον ὑψιστον Θεόν, τοῦ ὁποῖου τὰ θαύματα καὶ οἱ προκατοχοί σου, καὶ ἡ ὑψηλότης σου, ἴδατε ζωντανὰ καὶ θὰ ἴδῃτε ἐλπίζομεν. Αὐτὰ τὰ ὀλίγα μας λόγια στοχαζόμεθα νὰ σᾶς εἶναι ἀρκετὴ ἀπόκρισις. Ἐὰν ὅμως εἶσαι τῷ ὄντι ἀποφασισμένος νὰ κινήσῃς ἐναντίον μας τὰς δέκα χιλιάδας στρατεύμα, ὅπου τώρα σὲ ἦλθαν, καθὼς γράφεις, τὰ δερβενία ἐσήκωσαν εἰς τὴν ῥάχην των ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνος πολλαῖς χιλιάδες Τούρκων με πολλοὺς καὶ περιφήμες πασσάδες. Ἐλπίζομεν εἰς τὸν Θεόν, ὅπου καὶ αὐταῖς ταῖς δέκα χιλιάδες νὰ τοὺς σηκώσουν. Καλῆτερον ὅμως ἦτον νὰ τρέξουν εἰς βοήθειαν τοῦ μυστά-μπεη καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν σας, τοὺς ὁποῖους ὁ πατέρας καὶ γενικὸς ἀρχηγὸς Καραϊσκάκης με τοὺς γενναίους συντρόφους του ἔχει εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δίκτυα. Ἐν τούτῳ σᾶς παρακαλοῦμεν ἄλλοτε ὅσάκις ἐπιθυμεῖς νὰ ἔχῃς ἀλληλογραφίαν μετὰ Ἑλλήνας, νὰ διευθύνεσαι εἰς τὴν διοίκησίν μας, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ κάμνῃς τὰ προβλήματα σου· διότι ἡμεῖς κρατοῦντες ἀλληλογραφίαν μετὰ τὴν ὑψηλότητά σου, ἡμποροῦμεν νὰ φανῶμεν τοχμετλήδες εἰς τὸ ἔθνος μας, καὶ περισσότερον φοβούμεθα τὴν κατάραν τοῦ ἔθνους μας παρὰ χιλιάδας Τούρκων.

1826 Νοεμβρίου 29

Οἱ πρόκειται, τὸ ἱερατεῖον  
καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι  
τῶν Δερβενοχωρίων.

Λόγος αὐτοσχεδιασθεὶς παρὰ τοῦ Κυρίου Σπυρίδωνος Τρικούπη

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐπανηγυρίζετο ἐν Αἰγίνῃ ἡ λαμπρὰ νίκη τῆς 24  
Νοεμβρίου 1826.

«Χωρὶς εἶδος, χωρὶς κάλλος, ὥς ἐλεεινὸν σχεδὸν πτῶμα ἐκείτετο χθὲς ἡ στερεὰ Ἑλλὰς. Ὁ ζέφυρος τῆς ἐλευθερίας, ὁ μόνος ὁ ὁποῖος ζωογονεῖ τὸν λογικὸν ἄνθρωπον, δὲν ἔχυνε πλέον τὴν ἀρσενίαν του εἰς τὸ ἀμorfον πρίσωπόν της· αὐχμηρὰ καὶ κατάβρεχ' ἦτον ἡ ὤψις τῆς γλυκεῖας αἵρας ἔπνεε μόνον ἀκόμη εἰς ἐ-

εἶπο τὸ μέρος, ὅπου ἐτάφη ὁ Ἀριστογείτων· σιωπή-  
 ῃ παντοῦ ἄλλοι ἦτον ἢ λύρα τοῦ Ἑλλήνος, ἢ ὁ-  
 ποία ἐγέμιζε προχθές τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία με-  
 τὰς παλληκαριᾶς καὶ τῆς ἐλευθερίας τὰ τραγῦδια·  
 πρὸς τὸν Ἐλευθερωτὴν τοῦ παντὸς ἐπινίκιοι ὕμνοι  
 ἀκούοντο πλέον· σκότος ἔπεσεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν  
 τῆς λαμπρᾶς αὐτῆς γῆς, καὶ τὸ σκότος τοῦτο κίν-  
 υνος ἦτον νὰ καταπλακώσῃ καὶ αὐτὸ τὸ φωτεινὸν τοῦ  
 Ἀριστογείτωνος μνῆμα! Τὸ σκότος τοῦτο ἦτον σκότος  
 αἰσίου, καὶ τῆς αἰσίου ταύτης τὸ ἀχανὲς στόμα  
 ἀνοίχθη, διὰ νὰ καταπίῃ ὅλην τὴν Ῥούμελην, καὶ ἦν  
 στιγμὴν κατέβη εἰς αὐτὴν τὸ καταπληκτικὸν τῆς  
 ἐλευθερίας ὄμμα, ἢ εἰς αἰῶνας αἰῶνων ἀξιωμακρὸν  
 τοῦ Μεσολογγίου πόλις. Τὰ ἔνδοξα, πλὴν ἀτυχῆ τέ-  
 κνα τῆς Ῥούμελης, φεύγοντα τὸ σκότος τῆς αἰσίου,  
 διεσπάρησαν τῇδε κακεῖσε ἄστεγα καὶ ἄπορα, ἀλλὰ  
 ἐκρύπτοντο ἐν σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς,  
 ἀλλὰ κατέφευγον εἰς ἀκροτόμους λίθους, ἀλλὰ ἀσφαλί-  
 ζοντο εἰς τὰς κορυφὰς ἀβάτων βουνῶν, καὶ ἀλλὰ ἔ-  
 κάθοντο ἀντικρὺ τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἡ αἰσίου  
 ἐφορέει νὰ καταπίῃ· ὅλα ἔβλεπαν ταπεινωμένην  
 τὴν δόξαν τῆς, ὅλα, ὡς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ, ὅταν  
 καθήμενα ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος ἐνθυμοῦντο τὴν  
 Σιών, ἔκλαιον πικρὰ ἐνθυμούμενα τὰς λαμπρὰς μά-  
 χας τῶν Βασιλικῶν, τοῦ Μακρυνόρους, τῆς Γραβιάς,  
 τοῦ Καρπενησοῦ, τῆς Ἀμωπλιανῆς, ὅλα ἐδιηγούντο τὰ  
 περασμένα τῆς γῆς ἐκείνης μεγαλεῖα, μεγαλεῖα τὰ  
 ὅποια μία στιγμὴν ἂν διέβαινεν ἀκόμη, ἔβλεπαν ὅτι  
 ἔμελλον νὰ καταβῶν καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ἀνοιχθεῖσαν  
 αἰσίου, ἐπάνω τῆς ὁποίας ἐπέκειτο τὸ μέγα Θηρίον,  
 διὰ νὰ παραχώσῃ ἐκεῖ μέσα τὰς τελευταίας ἐλπίδας  
 τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, τὴν γῆν, λέγω, ὅπου ἐτά-  
 φη ὁ Ἀριστογείτων, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν σφραγίσῃ με-  
 τὰ τὴν σφραγίδα τῆς αἰωνιότητος! Χέρι ἐχρειάζετο διὰ  
 νὰ κτυπήσῃ κατακέφαλα τὸ ἐπάνω τῆς αἰσίου Θη-  
 ρίου, καὶ οὕτως ἡ αἰσίου νὰ κλεισθῇ πρὶν καταπίῃ  
 ὅλην τὴν κινδυνεύουσαν ἐκείνην γῆν, καὶ ἀφ' οὗ πρῶ-  
 του ἀποδώσῃ ὅτι ἐπρόφθασε καὶ κατέπιεν. Ἀλλὰ  
 ποῖον ἦτον τὸ τολμηρὸν χέρι, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ  
 ἀντιπαλέσῃ μετὰ τὸ μέγα τοῦτο Θηρίον; ὅχι ἄλλο  
 δέδαια, παρὰ τὸ χέρι τὸ ρουμελιώτικον, ἐκεῖνο τὸ  
 χέρι, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκινδύνευσε νὰ κόψῃ τὴν κεφα-  
 λὴν τοῦ Θηρίου μαχόμενον ἐντὸς τῆς ἡρωϊκῆς πόλεως  
 τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ τὸ στιβαρὸν τοῦτο χέρι ἔπρεπε  
 νὰ τὸ διευθύνῃ ἐπιχειρηματικὸς καὶ ἐμπειροπόλεμος  
 ἄνθρωπος. Τοιοῦτους ἐπαρρησιάζθη ὁ ἀρχηγὸς Κα-  
 ραϊσκάκης· αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ἀνδρείων, οἱ ὁ-  
 ποῖοι τὸν πόλεμον ἔχουν χαρὰν, καὶ τὸν κόπον ἄ-  
 νεσι, ἔλαβε συναγωνιστὴν καὶ τὸν ἀτρόμητον πολε-  
 μιστὴν τῆς Πελοποννήσου Νικήταν, εὔρε καὶ συνεργούς  
 προθυματάτους εἰς τοὺς σωτηριώδεις τούτους σκοποὺς  
 τοὺς φιλοτίμους καὶ φιλοπατρίδας Ψαριανούς, καὶ ἐ-  
 φωδιασμένους μετὰ ὅλην τῆς Διοικήσεως τὴν πατρικὴν

φροντίδα, ἔτρεξεν εἰς καταδίωξιν τοῦ ἐπάνω τῆς αἰ-  
 σίου μεγάλου Θηρίου. Ἀλλὰ μάταιος ἤθελεν ἀπι-  
 εῖν ὁ δεινὸς τοῦτος ἀγὼν, ἂν ὁ οὐράνιος Πατήρ, ὁ  
 ὁποῖος, κρείμασιν οἷς αὐτὸς οἶδεν ἄφησε καὶ ἀφίνει  
 πολλάκις τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίζουσαν Ἑλλάδα νὰ πί-  
 πτῃ εἰς πειρασμούς, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ τὴν ἐγ-  
 καταλίπῃ, δὲν ἐθαυμάστοκε τὰ ἐλέη του· αὐτὸς ὁ  
 κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν Ῥομφαί-  
 αν τὴν δίστομον τὴν ὀξείαν, αὐτὸς, ἐκ  
 τοῦ Θρόνου τοῦ ὁποῖου ἐκπορεύονται  
 ἀστραπαὶ, βρονταὶ, καὶ φωναὶ, πλήρης  
 θυμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως ἔστειλε κατὰ τοῦ αἰμοχα-  
 ροῦς Θηρίου πνεῦμα καταγίδος, (\*) καὶ εἰς τὴν  
 φωνὴν τοῦ πνεύματος τῆς καταγίδος συνεπάγησαν τὰ  
 ὕδατα, καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ παγετοῦ ἢ θυμωμέ-  
 νη Ῥομφαίᾳ, τὴν ὁποίαν γυμνὴν ἐδαστοῦσαν εἰς τὴν  
 δεξιάν οἱ Ἕλληνες, ὀδηγουμένη ἀπὸ τὸν ἄγγελον τοῦ  
 ἐξολοθρευτοῦ ἐπεριστρέφετο εἰς τὰς σάρκας τοῦ με-  
 γάλου Θηρίου κατὰ τὴν κδ' Νοεμβρίου, καὶ πάντα  
 τὰ ὀρνεα ἔφαγαν σάρκας χιλιάρχων,  
 καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἰπ-  
 πων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ  
 ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

Προσφέροντες τιμὴν καὶ εὐκρινὴ εὐγνωμοσύνην πρὸς  
 τοὺς ἀθλήσαντας, καὶ στεφανωθέντας εἰς Ἀράχουσαν κα-  
 τὰ τὴν κδ' Νοεμβρίου, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν τὰ ὀρ-  
 γανατῶν μεγάλων τοῦ οὐρανοῦ βουλῶν, ἃς δώτωμεν  
 δόξαν καὶ μεγαλωσύνην εἰς τὸν οὐράνιον Πατέρα, ἀπὸ  
 τὸν Θρόνον τοῦ ὁποῖου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ, βρον-  
 ται καὶ φωναὶ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κρατεῖ τὴν  
 Ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξείαν, καὶ ὅλοι μετὰ μίαν  
 καρδίαν ἃς συμβάλωμεν μεγαλοφώνως

Τὶς Θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν;  
 Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.

Αὐτὸν τὸν ὕμνον, κατὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ρή-  
 τος, ἔφαλε τοῖς ὅλοις λαοῖς, ἐξορχοῦντος τοῦ ἁ-  
 γίου Μητροπολίτου Ἀρτης.

Ἐκδίδοντες τὸν ἐκφωνηθέντα τοῦτον λόγον, σύντομον  
 μὲν, πλὴν ἐμφαντικόν, πλήρη πάθους, καὶ σφοδρό-  
 τητα καὶ γραφικὴν μυσταγορίαν πνέοντα, δὲν ἡμπο-  
 ροῦμεν νὰ μὴ προσθέσωμεν, ὅτι τόση ἐντύπωσιν ἐκ-  
 φωνηθεὶς ἐπροξένησεν, ὥστε ὅλον τὸ ἀκροατήριον ἐ-  
 χειροκρότησε τὸν ῥήτορα, ἂν καὶ τὴν πρᾶξιν ταύ-  
 τὴν ἀπηγόρευε τὸ αἰδέσιμον τοῦ τόπου καὶ τῆς  
 τελετῆς.

(\*) Τόσος θαρὺς ἦτον ὁ ἐπισυνδυάσας χειμῶν, ὥστε  
 ὅλα τὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου γράμματα λέγουσι, ὅτι  
 τὸ συμβᾶν ἦτον φανερόν σημεῖον τοῦ Θεοῦ.